

Ми намагалися впровадити систему незалежної експертизи, гранти англійською мовою, сучасні PhD-програми. Але повномасштабне вторгнення в Україну поставило на цьому жирну крапку. Наступного дня після початку війни я написав ректору МФТІ Ліванову, що не могу мати нічого спільного з країною, яка бомбить моїх родичів у Києві та Полтаві. Відповідь була лаконічною: «Приймаю ваше рішення». Сьогодні RASA повністю припинила всі проєкти в РФ. Російська наука обрала шлях ізоляції, а режим — шлях самознищення інтелектуального капіталу.

Читайте також: **Маскарад Кремля. Как Россия ведет подрывную деятельность за границей**

— У березні 2026 року RASA офіційно визнали «небажаною організацією» в Росії. Як це змінило настрої серед ваших колег, які роками намагалися триматися поза політикою?

— Це стало моментом істини. Для багатьох колег статус «небажаної організації» створив реальні ризики: за російськими законами за співпрацю з нами тепер загрожує до шести років в'язниці. Кілька людей вийшли з керівних органів через страх за родичів у РФ, але переважна більшість лише закріпилася у своїй антивоєнній позиції. Ми вирішили продовжувати роботу, бо вважаємо себе спадкоємцями Російської академічної групи, заснованої ще у 1923 році вченими, яких Ленін вислав на «філософському пароплаві». Історія повторюється: Росія знову виштовхує свій інтелект, а ми знову змушені будувати науку у вигнанні.

— Ви часто критикуєте ідеологічний тиск в університетах США, зокрема політику DEI. Чи не здається вам, що сьогодні політика диктує правила науці скрізь, незалежно від країни?

— Моя позиція незмінна: політизація науки — це шлях до деградації. Неважливо, чи це «правий» тиск, чи «лівий». Наука базується на меритократії: найкращі позиції повинні займати найкращі вчені, незалежно від їхніх поглядів. Ленін і Сталін свого часу знищили еліту, відкинувши країну на десятиліття назад. СРСР довелося купувати на Заході патенти вчених, яких він сам же вигнав, розплачуючись за це кров'ю жертв Голодомору. Яскравий приклад — Володимир Іпат'єв, який втік до Чикаго і розробив авіаційний бензин, що дозволив союзникам перемогти Люфтваффе. Росія знову наступає на ті самі граблі, поки Україна, навпаки, намагається інтегрувати науку в оборону та біотехнології навіть під час війни.

— Ви згадали про родичів у Полтаві. Наскільки сильно ваше українське коріння впливає на ваше ставлення до цієї війни?

— Це дуже особисте питання. Моя родина походить із Полтавщини, прадід виїхав із-під Кременчука, а дружина та донька народилися в самій Полтаві. Тому для мене ця війна — не абстрактний конфлікт, а напад на мою землю. Я регулярно перераховую кошти на потреби ЗСУ та підтримую українські організації.

Російськомовна наукова діаспора сьогодні радикально розділилася: спілкування між противниками та прихильниками війни практично припинилося. Я вважаю, що взаємодія між українськими вченими та нашою діаспорою у США не просто можлива, вона необхідна. Це зробить Україну сильнішою і додасть сенсу нашому протесту.

— Які конкретні форми співпраці з Україною ви бачите сьогодні? Чи готова ваша лабораторія в Northwestern University до спільних проєктів?

— Україна має чудову школу кардіології та біофізики. Я готовий приймати студентів та молодих науковців з України на підготовку. Це критично важливо — зберегти покоління, яке буде відновлювати країну після війни.

Ми вже допомагаємо українським колегам інтегруватися на Заході, щоб вони не втрачали кваліфікацію. Я пропоную залучати вчених діаспори до дистанційних лекцій в українських школах та університетах. Таланти треба знаходити вже зараз. Війна сьогодні — це війна технологій, і перемога залежить від того, чи будуть в Україні свої інженери та матеріалознавці найвищого рівня.

— Як ви оцінюєте перспективи науки в Росії в найближчі роки? Чи є шанси на її відновлення?

— Тут я буду песимістом. Макс Планк у 1933 році сказав, що нацисти за 12 років завдали німецькій науці удару, від якого вона не оговталася й через два покоління. Росія знищує свій інтелектуальний потенціал системно вже понад століття. Навіть якщо завтра до влади прийдуть прагматики, знадобиться мінімум 50 років, щоб відновити рівень досліджень. Диктаторські режими не терплять незалежної думки, а без неї наука вмирає. В Україні шансів набагато більше, бо війна довела: технології — це не розкіш, а питання виживання народу.

— І наостанок: чи багато вчених із російського ВПК засудили війну та виїхали на Захід?

— На жаль, мені такі випадки невідомі. Можливо, тому, що я ніколи не був пов'язаний із військовою наукою. Але ми бачимо іншу тенденцію: Росія заарештовує власних фізиків, які працювали над «гіперзвуком», звинувачуючи їх у зраді. Режим настільки параноїдальний, що пожирає навіть тих, хто створює для нього зброю. Це і є фінальна стадія деградації системи.

Розмовляв Валентин Деменко для «Аргумент»

Читайте також:

- Білоруський плацдарм 2026: Павло Усов про «тактичні» санкції США та стратегічний глухий кут Заходу щодо Росії
- «Ніколи знову» проти «Можемо повторити»: Геннадій Коршунов про білоруський антивоєнний консенсус та соціологію під пресом репресій

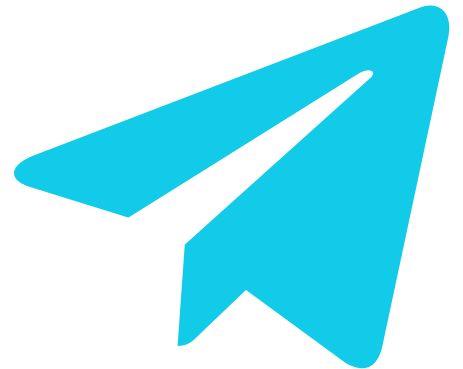
- «Те, що росіяни коять в Україні, вони відпрацювали в Чечні». Майрбек Тарамов про анатомію російського терору
- Розпад імперії чи чергова імітація: що чекає на Росію та чому «ліберальний десант» у Європі викликає сумніви
- «Новгород має бути вільним»: інтерв'ю з очільником руху за незалежність Великого Новгороду від Московії
- Голоси Кавказу: ногайці прагнуть незалежності, а черкеси відновлюють історичну правду
- Павло Северинець: «Зміни в Білорусі можуть бути блискавичними, але через втручання Росії — непередбачуваними»
- «Якщо полонений не може сказати двох слів білоруською — ставте до стінки, це москаль». Інтерв'ю з членом НВР «Вільна Білорусь»
- Імперія тріщить по швах: від Бурятії до Пскова — голоси тих, хто готує життя після Росії
- «Офіс Тихановської причетний до поразки»: екс-політв'язень Дмитро Козлов — про жахи «лукашизму» та кризу опозиції

 Share 0

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

| **НОВИНИ ПАРТНЕРІВ**

РЕКЛАМА

ВІДЕО

Воїни «Альфи» СБУ — ТОП-1 серед підрозділів Сил оборони за результатами бойової роботи у квітні

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань - запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розмічених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com